

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 30

Penktadienis, Rugpiūčio (August) 7, 1964, Toronto, Ontario

M E T A I XXXIII

Padėtis Pietrytinėje Azijoje Blogėja Vieni ir Kiti Skundžiasi Užpuolimais

TOKIJO. — Padėtis Pietrytinėje Azijoje pastaruoju metu žymiai pablogėjo. Vyriausiai iš to taškaregio, kad pasirodė ženklai, kurie rodo, jog gali įvykti konfliktas daug platesniu mastu.

Iš Šiaurinio Vietnamo ateina skundas, kad amerikiečiai bombieriai, atskridę iš Laosos pusės, bombardavo pasienio postą Šiauriniame Vietname. Vienas kaimietis buvęs sužeistas ir keli namai sunaikinti. Šiaurinis Vietnamas sako, kad Jungtinės Valstijos provokuoja susikirtimą.

Jungtinės Valstijos skundžiasi, būk 3 PT laivai, priklausant Šiauriniam Vietnamui, atakavę Jungtinių Valstijų laivyno naikintuvą prie Šiaurinio Vietnamo krantų. Žinoma, tarptautiniam vandenyje. Naikintuvui nuostolių nepadarėta, bet naikintuvas apdaužęs PT laivus.

Pietinio Vietnamo diktatorius generolas Kan jau kūrė laikas grumoja ataka ant Šiaurinio Vietnamo.

Kambodija skundžiasi Pietinio Vietnamo ir amerikiečių jėgų užpuolimais ant jos kaimų pasienyje.

Šiauriniame Vietnamui primateamas rėmimas Pietinio Vietnamo partizanų, vadinamų Viet Cong vardu. Didžiulė Pietinio Vietnamo armija iš šimtu

Unijistai Ginsia Jamesą Hoffą

CHICAGO. — Tymsterių unijos vadą Jamesą Hoffą ir šešis jo pagalbininkus jūrė rado kaltais 21-ame prasikaltime vartojant unijos pinigus. Jiems gresia po 20 metų kalėjimo.

Hoffa, esą kam tai išsireiškęs, ar nebūtų geriau, jeigu jis pasitrauktų iš unijos prezidento vietos, nes, esą, šalies vyriausybė persekioja jį, stengiantis pakenkti unijizmui.

Bet daug tymsterių unijos skyrių vadų kol kas tam dar nepritarė. Jie dar bevelja palaukti ir žaizūrėti, kas bus toliau.

Karštieji Hoffos šalininkai sako, kad dviejų milijonų narių unija yra galinga ir kad ji teisimo keliu gali ginti Hoffą ir kitus nuteistuosius.

tūkstančių žmonių, kuriems padeda amerikiečių ginklai ir apie 20,000 kariuomenės, negali nugalėti vietkongų. Priešingai, pastarieji vis smarkiau veikia prieš dešiniuosius. Dėl to ir teigiama, būk jiems padeda Šiaurinis Vietnamas.

Francija, Tarybų Sąjunga ir dalinai Britanija reikalauja susaukt Genevos konferenciją aptarimui situacijos, bet amerikiečiai atsisako. Girdi, viena sykių buvo sutarta, bet nieko neišėjo. Amerikiečių teigimu, komunistai nesilaikė sutarties.

Jeigu greitai laiku nebus susaukta konferencija ir reikalas nesutvarkytas, tai tenai gali įvykti didesnių susikirtimų, kuriuos bus dar sunkiau užgesinti. Faktiniai, gali tenai užsidedti tarptautinis karas.

Sieksiančios Pergalės Nerizikuojuojant Karu

NEW YORK. — Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius Dean Rusk pareiškė, kad Jungtinių Valstijų užsienio politika siekia pasaulinės pergalės taikai ir laisvei be didelio karo ir militarinės orgijos.

Jis tai pasakė atsakydamas kritikams iš republikonų tarpo, ypač Goldwateriui.

Girdi, kova tęsis, kol "taika ir laisvė" laimės. Kaip taika gali būti laimėta vedant ginkluotus konfliktus prieš kitokią ideologiją, jis nepaaiškino.

Tolimesni Jungtinių Valstijų veiksmai turės parodyti, kaip nuoširdžiai jos valdovai siekia taikos.

Per Vieną Savaitę Padarė Tūkstantį Kratų

BUENOS AIRES. — Argentinos federalė policija per vieną savaitę padarė sostinėje daugiau kaip 1,000 kratų nužiūrimų komunistų butuose. Ryšium su kratomis 15 asmenų areštuota.

Per kratas būk buvo ieškoma, kas kaltas dėl įvykusio sprogdimo viename miestų viešbutyje.

BERLYNAS. — Rytų Vokietija pradėjo daryti žygius, kad pagerintų santykius su Francija.

NIGERIJOS UZMUŠTA APIE 1,000 ŽMONIŲ

GBOKO. — Kovose Nigerijoje tarp įvairių genčių per praėjusius mėnesius buvę užmušta apie 1,000 asmenų.

Policija ir kariuomenė stengiasi sulaukyti šias kovas, bet kol kas negalėjo to padaryti.

Kovų priežastimi tarp kitko yra ir skirtingos religijos.

KENEDŽIUI PAVESIĄ VADOVAUTI KAMPANIJAI

WASHINGTON. — Prokurorui Robertui Kennedžiui prezidentas Johnsonas, sakoma, siūlo apsiimti būti rinkiminės kampanijos galva. Jis vadovavo ir jo brolio kampanijai prezidentant.

Pasirodo, kad Johnsonas nenori, jog Robertas Kennedis būtų kandidatu į viceprezidentus.

NACIŲ MOTERŲ ŽIAURUMAS

FRANKFURTAS, Vakarų Vokietija. — Nacių kriminalistų teisme iš liudininkų parodymų paaiškėjo, kad kai kada vokiečių nacės buvo dar žiauresnės už vyrus nacius. Viso hitleriškoje Vokietijoje buvo 250 koncentracijos stovyklų.

Sukilėliai Užėmė Visą Šeštadalį

LEOPOLDVILLE. — Kongo sukilėliai jau kontroliuoja vieną šeštadalį Kongo. Sakoma, kad sukilėliai yra linkę į kairę. Sukilėliai esą ginkluoti tik durtuvais, lankais ir vienu kitu atimtu modernišku ginklu. Kur tik jie pasirodą, vietiniai pasiduoda be kovos. Sukilėlių rankose esą visa eilė nemažų miestų ir esą vos 105 mylių atstume nuo sostinės.

Centralinę administraciją vietinės gentys kaltina grobstyme, savo kišenių prisikimšime, bet nieko nedaryme dėl žmonių.

Centralinei vyriausybei dabar vadovauja Moise Ciombė, bet ar jis padarys ką tiems politikieriams, kurie tik savo kišenių žiūrė, sunku pasakyti. Jis pats, matyti, netoli jų kritęs.

Amerikiečiai Galų Gale Gavo Mėnulio Nuotraukas

PASADENA, Kal. — Jungtinių Valstijų mokslininkams, po šešių nepasekmingų bandymų, galų gale pavyko pataikyti raketą Ranger 7 į Mėnulį ir gauti jo "veido" nuotraukas, kurių tarpe viena buvęs nuotraukta vos 1,000 pėdų atstumu nuo Mėnulio. Viso esą gauta virš 4,000 nuotraukų. Mokslininkai dabar jas studijuos.

Raketa — Ranger 7 — be abejonės krisdama sudužo ir nebeveikia. Tur būt dar toli tas laikas, kada amerikiečiai galės pasiųsti tokią raketą, kuri galėtų nusileisti ir siųsti signalus sėdėdama ant Mėnulio. Tik po to bus galima ruošti pasiuntimui žmogaus. Bet nuotraukos iš mažo atstumo gali suteikti daug informacijų apie Mėnulio paviršių.

Ši operacija (įskaitant ir nepasisekimus, kurių buvo net 6), amerikiečiams atsiėjo virš \$200,000,000.

Partizanai Pasirodė už 4 Mylių nuo Saigono

SAIGON. — Liaudies Partizanų jėgos bataliono pajėgumo pasirodė kaime už 4 mylių nuo Saigono, Pietinio Vietnamo vyriausybės centro. Partizanų batalionas paprastai susideda maždaug iš 500 vyrų.

Per kelias dienas prieš tai buvo skleidžiami lapeliai, įspėjantieji gyventojus.

Kovos buvo lengvos ir partizanai pasitraukė, bet jos reikšmingos tuomi, kad vyko pačioj generolo Kano panosėj, vos 4 mylios nuo sostinės.

Pietinio Vietnamo apsigynimo ministras generolas Kiem išsireiškė Kuala Lumpure, kad gali prisieiti prašyti, jog Jungtinių Valstijų kariuomenė geltų Pietinį Vietnamą nuo partizanų. Matyti jis neturi vilties, kad savi kareiviai galėtų laimėti prieš partizanus.

WASHINGTON. — Nežiūrint prezidento Johnson pasiūlymų, senatas nubalsavo suvaržyti mėsos importą iš užsienio šalių, kad palaikytų aukštą kainas vietinės mėsos.

Kongresas tą tarimą turės dar užgirti.

Šis amerikiečių pasisekimas, be abejonės, priartins tą laiką, kada žmogus pats bandys pasiekti Mėnulį ir nusileisti. Tai didelis mokslo atsiekimas.

Tarybiniai mokslininkai praėjusiais metais, kaip pamenate, pasiuntė raketą į Mėnulį kurios aparatai nutraukė kitą Mėnulio pusę, niekad nematoma. Bet nuotraukos buvo padarytos iš didesnės distancijos. Tarybinė raketa, kaip žinia, neatsimušė į Mėnulį, o apskriejo apie Mėnulį.

Bėda ta, kad ant Mėnulio gyvenbei nėra sąlygų. Žmogus galės tik apsilankyti, bet gyventi negalės. Tas žymiai sumažina perspektyvas. Jeigu tenai sąlygos būtų tokios, kad žmogus galėtų gyventi, tai būtų labai didelis akstinas pasiekti Mėnulį.

Tiesa, Jungtinių Valstijų militaristai svajoja apie panaudojimą Mėnulio militariniams reikalams, bet atrodo, kad iš to bus maža grūdų. Jis per toli. Ir ne visada jis būna tokioj pozicijoje, kad būtų galima pasinaudoti juomi.

Bet žingeidumas pamatyti Žemės satelito veidą nuosavomis žmogaus akimis, pavaikščioti ant jo paviršiaus yra labai didelis. Žmogus išleis bilijonus dolerių, kad realizavus šią svajonę.

Afrikos Šalys Eina Prie Bendradarbiavimo

KAIRAS. — Čionai įvyko Afrikos valstybių vienybės konferencija. Dalyvavo nuo 34 valstybių karaliai, princal, premjerai, generolai ir diplomatai.

Afrikoje yra apie 800 skirtingų kalbų ir tarmių. Labai skirtingas valstybių ekonominis ir politinis gyvenimas. Aišku, kad nėra lengvas susitarimas, o ypatingai, kada dar yra užsienio įtakų.

Bet konferencija pasisakė prieš kolonializmą — už visų Afrikos žmonių išsilaisvinimą. Pasisakė už pagalbą kolonijų kovotojams, už vienos valstybės pagalbą kitai. Addis Ababą pasirinko sąjungos sostine, sekretoriumi išrinko gvinietį Diallo Telli Boubacarą.

Apie L.L.D. Dešimtąjį Suvažiavimą

MONTREAL. — Dešimtas LLD suvažiavimas, kuris įvyko liepos 4 d., puošniame Henry Hudson viešbutyje, New Yorke, pačioje didmiesčio širdyje, buvo kaip ir įžanga į aukštinį šios draugijos jubiliejų, nes ateinančiais metais sueis 50 metų nuo jos įsikūrimo.

Delegatų buvo apie 70. Dalyvavo ir daug svečių. Delegaciją sudarė daugumoj pensjonieriai, seni šios draugijos veikėjai. Nežiūrint jų seno amžiaus, suvažiavo iš įvairių ir tolimų šalies vietovių. Džiugu pažymėti, kad ir moterys turėjo skaitlingą delegaciją ir suvažiavime kartu su vyrais ėmė aktyvumą, įvairiose komisijose ir diskusijose. Gi moterų pasididžiavimu, reikia pabrėžti, ir šį suvažiavimą atsidarė ne vyras, bet moteris. Tai ilgametė veikėja - visuomenininkė, šiuo laiku einanti virš minėtos draugijos centro komiteto pirmininkės pareigas, drg. Katrina Petrikienė.

Kadangi spaudoje tilpo suvažiavime patiekti įvairūs raportai, rezoliucijos, tai aš tik bendrais bruožais perbėgsiu visą suvažiavimą, nežymint detalių.

Dr. Antano Petrikos Raportas

Su dideliu įdomumu ir pasigėrėjimu visi iš klausėme bendrais bruožais perbėgtą šios draugijos istoriją, nuo pat jos įsikūrimo iki šių dienų, kurią stropiai priruošė ir skaitė žymus visuomenininkas, rašytojas, plačiai žinomas ne tik Amerikos kontinente, bet ir už jos sienų, dr. Antanas Petrika. Stebino mane jo nepaprasta atmintis ir kruopščiai surinkti ir užlaikyti draugijos veiklos rekordai.

Centro sekretoriaus drg. J. Grybo Raportas

Centro sekr. drg. J. Grybas išdavė organizacinį raportą, pažymėdamas, kad draugija turi bendrai kuopų apie 80 ir apie 100 pavienių narių, kad bendras narių skaičius siekia virš pustrėčio tūkstančio. Anksčiau draugija nariais buvo žymiai skaitlingesnė, bet mirtis ir kitos priežastys, skaitlingą daug sumažino. Veiklesnės kuopos ir šiuo laiku nemažai gauna naujų, ar sieniau draugijoj buvusių narių.

Draugija per savo gyvavimo laikotarpį išleido virš 70 įvairaus turinio ir įvairių autorių knygų. Tik šiuo laiku knygų išleidimas centrui sudaro sunkią problemą, kadangi prie Laisvės ir Vilnies trūksta technikų.

Pažymėjo, kad kiekvienas žurnalo "Šviesos" numeris atsieina atspausdinti ir išsiuntinėti \$500, o jubiliejinis numeris kainavo \$1.000. Išreiškė didelį dėkingumą "Šviesos" redaktoriui drg. Antanui Bimbai., kuris šį žurnalą redaguoja 29-tus metus ir dar nėra už savo darbą ėmęs nė cento.

Narių duoklės, sulig centro

komiteto nuomone, palikti tas pačias, nors viskas šiuo laiku žymiai pabrangę. Bet ragino kuopas, kad jos aukomis padengtų visus centro vedamų darbų nedarbus.

Išreiškė didelį dėkingumą aldiečiams ir visuomenėi, kurie labai gražiai atsiliepė su stambia parama apgynimui drg. A. Bimbos, kurį valdžia pasiryžo nupilietinti.

"Šviesos" Redaktoriaus drg. A. Bimbos Raportas

Labai ilgas, įdomus ir brandus raportas buvo skaitytas žurnalo "Šviesos" redaktoriaus A. Bimbos.

Rezoliucijos — Tarimai

Iš eilės priimtų rezoliucijų, kurias skaitė atsakomingsis "Laisvės" redaktorius, visuomenininkas drg. R. Imzara, žymėtinose sekamais klausimais:

Jubiliejinis LLD Atžymėjimas

Kadangi sekamais metais sukanka 50 metų nuo šios draugijos įsikūrimo, tai šiam draugijos istoriniam atžymėjimui raginti kuopas ir veikėjus jau dabar ruošti, kad šis svarbus įvykis būtų tinkamai atžymėtas, tam tikslui suruošiant įvairaus pobūdžio parengimus, susirinkimus, prakalbas. Atsikreipiant ir į pažangios spaudos — Vilnies, Laisvės ir Liaudies Balso redaktorius, kad savo laikraščių skiltyse nesigailėtų vietos populiarinti šį istorinį įvykį.

Stiprinti LL Draugiją

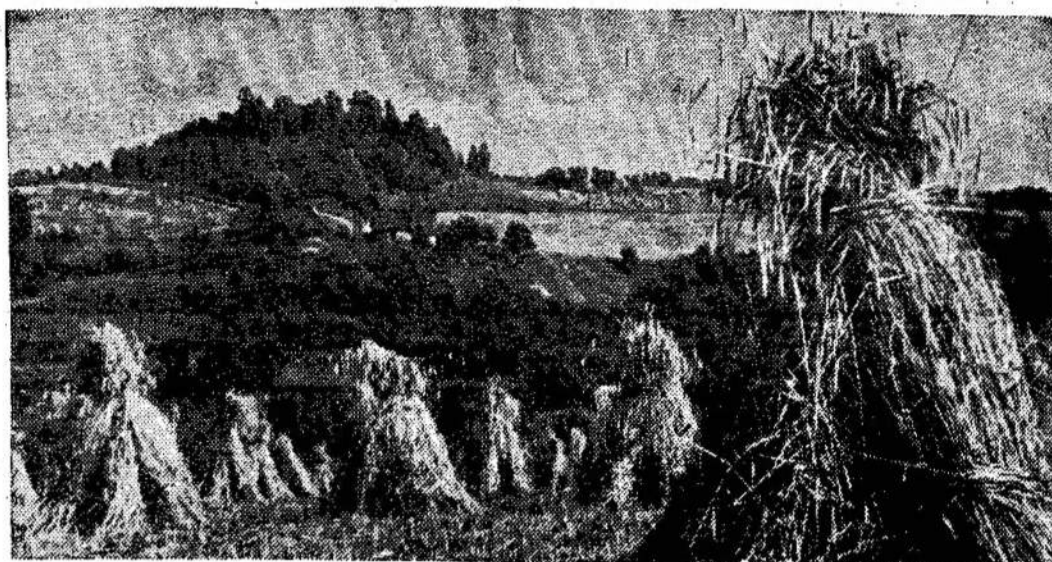
Stiprinti LLD įrašant kuodžiausiai naujų narių ir gauti atgal seniau priklausiusius, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių šiuo laiku randasi už draugijos sienų. O kad naujų narių gavimas galimas, tai tą yra įrodžiusios kai kurios veiklesnės kuopos, gaudamos po desėtkus naujų narių. Ragina pagyventi veikimą, šaukiant dažniau susirinkimus, ruošiant įvairaus pobūdžio parengimus ir tt.

Remti Menininkų Kilmų Žygi

Kadangi šekamais metais mūsų gimtinė T. Lietuva ruošiasi apvaikščioti savo tarybinio gyvenimo sidabrinę sukaktį ir rengiasi prie didelės dainų šventės, tai ir JAV menininkai užkviesti dalyvauti šiose iškilmėse, ruošiasi sudaryti savo ansamblių ir pasirodyti Vilniuje Vingio parke. Tai labai gražus, bet kartu ir didelis žygis, kuris reikalauja didelių pastangų ir lėšų. Todėl raginama LLD kuopas visokeriopai paremti menininkų šią istorinę misiją.

Dar pažymėtinos rezoliucijos: tai už taiką, prieš karo grėsmę ir už kuoplačiausią kultūrinį bendradarbiavimą su mūsų gimtuoju kraštu — T. Lietuva.

Aldiečiai raginami atydžiai

Rugpiūtė Lietuvoje

Apie Negrus

N. AUKŠTUOLIS

Daug kas teisingai negrų diskriminaciją sakdami, kad jie yra nekultūringi, atsilikę. Girėdi, įsileidus juos į kurį nors distriktą tuojuo nupuola namų vertė. Jeigu valgykla, hotelis ar kuri kita vieša vieta pradeda įsileisti negrus, tai tuoj netenka didelės dalies biznio, nes daug žmonių nebesilanko. Vienu žodžiu, surandama visokių pasiteisinimų.

Galima sutikti, kad visa tai, ką jie pasakoja, turi daug tiesos. Bet visi tie negerumai patina ne dėl to, kad negrai "nekultūringi", bet kad baltiesiems stoka žmoniškumo, sykiu ir kultūringumo. Jei kas neina valgyti į valgyklą, kurioje kartais valgo negras, tai toks jau negali būti laikomas žmonišku, kultūringu. Dažnai neleidžiami net diplomatai, kuriems negalima primesti nekultūringumo. Odos spalva dar nepadaro koks yra žmogus.

Dabar, negrai, kaip rasė, nėra blogesnė už kitus. Yra negrų su aukštu mokslu, nors jiems sunkiau pasiekti mokslus. Yra negrų labai gerų menininkų, sportininkų. Faktinai, sporte negrai Jungtinėse Valstijose gerai pasižymi. Tokiose sporto srityse, kur reikia sveikatos, vikrumo ir ryžto, negrai stovi pirmoj vietoj.

Jeigu kalbėti apie negrų atsilikimą, tai kaltė ne jų rasės, o gyvenimo sąlygų. Galima gerai suprasti, kad jie turėjo daug kame atsilikti, kadangi jie pradėjo gyvenimą Jungtinėse Valstijose kaip vergai, atgabenti iš kito kontinento. 100 metų atgal vergija buvo panaikinta, bet gyvenime ji daug kame tebėra ir šiandien. Jeigu jų gyvenimo sąlygos būtų geresnės, tai jie nebūtų atsilikę.

Yra atsilikusių šalių, kur gyvena kitos rasės. Paimkime Lotynų Ameriką, Aziją. Kiek skurdo ir atsilikimo Indijoje ir Pakistane. Visur, kur svetimi viešpatavo, žmonių skurdas ir

perskaityti amerikiečių spaudoje tilpusius visus LLD suvažiavimo tarimus, raportus, diskusijas ir paaktyvinti veiklą.

P. Kisielienė

atsilikimas labai didelis.

Kada atvyksta Kanadon emigrantai iš Italijos, daug kam atrodo daugelis jų labai atsilikusiais, nekultūringais. Už tai, kad jie atvyksta iš neturtingų šeimų. Jie kitaip gyvena namie, jie kitaip gyvena ilgą laiką ir Kanadoje. Mes patys, atvykę iš Lietuvos, nuo mažų farmų, atrodėm kitaip, kol prisitaikėme, kol mūsų gyvenimo sąlygos pasikeitė.

Daug žmonių mėgsta statyti dideliais krikščionimis, bet gyvenime jie to nepraktikuoja. Ypač jie pasirodo dideliais apsilėdėliais krikščionybėje negrų atžvilgiu, neturtingųjų atžvilgiu. Jie nenori išiesti jiems rankos, padėti pakilti ekonominiai ir kultūriniai. Priešingai, jie nori palaikyti juos tamsoje ir skurde, kad turėjus pigių darbo rankų. Tie, kurie Jungtinėse Valstijose nenori valgyti vienoj valgykloj su negrais, nebijo samdytis negrus tarnais, darbininkais.

Be abejonės, kai negrai yra taip blogai traktuojami, diskriminuojami, visai išnaudojami ir niekinami, tai pas negrus išauga neapykanta baltiesiems. Pasėkos to — riaušės, staigūs tos neapykantos išsiveržimai. Bet negrų tarpe yra susipratusių žmonių, suprantančių padėtį. Jie nori negrus vesti tokiu keliu, kurie nedarytų jiems negarbės. Bet tai labai sunku, kuomet baltieji tokias žiaurias priemones naudoja negrų rasei išlaikyti priespaudoje.

Keičiasi, Gražėja Miestas

JONAVA. — Prieš porą metų Spalio revoliucijos gatvėje buvo vos keli pastatai. Dabar ši gatvė — centrinė. Abipus jos išsidėstę kultūriniai - buitiniai pastatai, daug daugiaaukščių gyvenamųjų namų, kuriuose įsikūrė azotinių trąšų gamyklos statybininkų, būsimųjų eksploatacininkų šeimos.

Neseniai atiduotas naudoti naujas didžiulis gastronomas, baigiama įrengti 240 vietų valgykla - restoranas, kuris bus atidarytas antroje šio mėnesio

pusėje. Statoma šiluminė elektros centrinė.

Neatpažįstamai keičiasi ir kitos Jonavos gatvės, auga naujas mikrorajonas. Pergalės gatvėje pradėtas mūryti naujas didžiulis kinas, mikrorajone atliekami paskutiniai apdailos darbai dviejuose daugiaaukščiuose gyvenamuosiuose namuose. Artimiausiu laiku į juos persikels 120 šeimų.

Didelį indėlį puošiant ir gražinant miestą, kuriame netrukus bus gaminamos pirmosios lietuviškos azotinės trąšos, įnešė J. Tamošaičio vadovaujamos Jonavos statybos valdybos antros aikštelės kolektyvas.

Padeda Lakūnai

JONISKIS. — Civilinės aviacijos lakūnas Andrius Bartkus ir mechanikas Semionas Chudnickis Ažuolynės tarybiname ūkyje, "Šviesios ateities" ir M. Melnikaitės vardo kolūkiuose padėjo žemdirbiams kovoti su pavojingu pasėlių priešu — runkeline muse. Prieš šį kenkėją aviacijos pagalba buvo supurkšta daugiau kaip 200 hektarų cukrinių runkelių.

Aviatoriams dėkingi ir rajono miškininkai. Šiomet pirmą kartą Daunoravos, Maldenių ir Skaistgirio miškuose 1,540 hektarų plote kovai su žiemsprindžiu buvo panaudoti chemikalai. Dabar miškai švarūs ne tik nuo žiemsprindžio, bet ir nuo kitų kenkėjų. Net uodų nebeliko.

UNGURIAI ATSKRIDO

VILNIUS. — Neprastą krovinį atgabeno lėktuvas, nusiėmęs Vilniaus aerouoste. Jo "keleiviai", atlikę tolimą kelionę iš Anglijos į Lietuvą, — milijonas trys šimtai tūkstančių mažyčių unguriukų, kuriuos respublikos žuvivaisos darbuotojai nedelsdami apgyvendino mūsų ežeruose.

Tai jau antras gausus tokių "keleivių" būrys. Iš viso šiemet Lietuvos "žydruosius plėšinius" praturtino čia įsikūrę du milijonai 800 tūkstančių ungurių. Praslinkus šešeriems metams, žvejai tikisi išvysti juos savo tinkluose.

Iš K

Atrodo, kad vienybė su gamtiniais radimais Timmin jau traukiasi.

G. A. MacMill Oil and Mines Ltd, informavo, kad linio grėžimas nerodo, kad nėra koks nors naftos kiekio. Tiesa, grėžimas 157 pėdas gylio.

Kažkas buvo pabandyta surasti didelių šėrai pašoktų iki \$5.85.

St. Andrews bažnyčios Scarboje klebonas nusiėmė vandalių, įsibrovė padarė nuostolių. Jie išmušė virgų, sugadinė elektros, grindų blizgintus lėkščius, išrašė. Būta norėta, bet kažkodėl riai neįsikūrė pa geso.

Tokių vandalų pasitaiko Toront mokyklose. Ta daug tėvų prastų vaikų.

Karštųjų dienų Ontarijoje siau

Apsilankykite geriausiai pa Dėl platesni

LIE

"Liaudies I šleidžiamų laik

Dienraštis Tris kartus Du kartus Savaitraštis DVSIVA Mėnesiniai LAS IR GYVE Laikraščių Priimame kame persiunti nadiškais paštu Taipgi pri virš vardintų l Metinių p — \$4.00; "Liet — \$2.00; "Šv \$3.00; "Tarybi Prenumer mėnesį šiais m

Užsakym

Liaudies Bals

Iš Kanados Gyvenimo

Atrodo, kad vienas burbulas ryšium su gamtinių šaltinių atradimais Timminso apylinkėje jau traukiasi.

G. A. MacMillan, Windwall Oils and Mines Ltd. prezidentas, informavo, kad pirmo šulinio gręžimas netoli Timminso rodo, kad nėra komercinės vertės naftos kiekio.

Tiesa, gręžimas pasiekė tik 157 pėdas gylį.

Kažkas buvo paleidęs gandą, kad surasti dideli šaltiniai naftos. Šėrai pašoko nuo 58 centų iki \$5.55.

St. Andrews presbiterijonų bažnyčios Scarborough priemiestyje klebonas nusiskundė, kad vandalai, įsibrovę į bažnyčią, padarė nuostolių už \$300.

Jie išmušę virš desėtko langų, sugadinę elektrinį šaldytuvą, grindų blizgintoją, sudaužę šimtus lėkščių, išmėtę literatūrą. Būta norėta užkurti gaisrą, bet kažkodėl padegti popieriai neįsikūrė pakankamai, užgeso.

Tokių vandalizmo reiškinų pasitaiko Toronte dažnai, ypač mokyklose. Tai ženklas, kad daug tėvų prastai auklėja savo vaikus.

Karštųjų dienų laikotarpiu Ontarijoje siautė 62 gaisrai

miškuose.

Daugiausia tų gaisrų kyla dėl keliautojų neatsargumo. Dažnai numestas neužgesintas cigaretas būna kaltas už miško gaisrą. Per vasarą padaroma milžiniški nuostoliai miškuose.

Toronto didlapių spaustuvininkų derybos su laikraščių leidėjais išnarpiojo vieną didelį klausimą, bet tebėra neišspręsti dar keturi.

Šešios amatinės unijos, kurių nariai dirba prie tų laikraščių, atsisakė palaikyti streikuojančius tipografistus. Girdi, jos turi pildyti savo sutartis su leidėjais.

Klausimas, tačiau, stovi: kas atlieka tipografistų darbą? Jei kitų unijų nariai dirba spaustuvininkų darbe, tai jie tiesiog skebauja.

Ontarijos premjeras John Robarts paskelbė, kad rinkimai Riverdale (Toronto) ir Windsor - Sandwich (Windsor) distriktuose įvyks rugsėjo 10 dieną.

Toronte liberalai stato Charles Templetoną, kuris nori tapti Ontarijos liberalų lyderiu.

Kanadietis

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinien Europon kelionių ekspertų. Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

DVISAVAITINIS žurnalas "ŠVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKSLAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI"

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokestį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardinų laikraščių ir žurnalų dėl 1965 metų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Švyturys" — \$4.50; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00.

Prenumeratos turi būti užsisakytos ne vėliau kaip spalio mėnesį šiais metais, kad gavus nuo sausio 1 d. 1965 m.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Canada.

Jauna Kanados radio ir televizijos dainininkė Dorothy Harpell.

Vancouverio Žinios

Mirė A. Belevich

Liepos 8 dieną mirė Agripina Belevich, palikdama nuliūdime savo gyvenimo draugą Anton, dukterį Olga Grinkus, žentą Algirdą Grinkų ir porą anūkių. Ji gavo širdies priepuolį birželio 8-tą dieną ir neatgavusi sąmonės mirė Vancouver General Hospital, liepos 8-tą dieną, peržengusi 79-tus metus.

Kadangi gyva būdama visuomet rėmė progresyvią spaudą ir įvairius pažangių žmonių parengimus, tai aukomis, tai darbu, ar tai tie parengimai būtų ukrainiečių, rusų ar lietuvių, tai ir į laidotuves susirinko didokas būrys įvairių tautų ir rasų žmonių.

Laidotuvės įvyko be religinių prietarų, o paskutinę atsisveikinimo kalbą pasakė Wm. Valiukas nuo Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos, nes velionės vyras, duklė ir žentas yra pašalpinės draugijos nariai. Valiukas priminė, kad Mrs. Belevich išgyveno Kanadoje apie 63 metus, buvo visą laiką gera motina ir žmona, sutiko su visų tautų žmonėmis ir bendrai buvo gera Kanados pilietė.

Mrs. Belevich buvo gimusi Ukrainoje, Roznow miestelyje, o atvykus į Kanadą gyveno Montreale, Winnipege, Coleman, Alberta, o nuo 1948 metų apsigyveno Vancouver mieste ir paskutinę poilsio vietą pasirinko prieš susirgimą, Mount View kapuose. Jos kapą puošė daug tikrų gėlių, o iš prisegtų kortelių matėsi, kad tai dovanos nuo italų, japonų, rusų, ukrainiečių, lietuvių ir kanadiečių, tai išrodė pritinkanti pagarba dėl moters, kuri visa

amžių tikėjo į sugyvenimą tarp įvairių tautų ir rasų.

Korespondentas

Laiškas Leidėjui

Tipografistai, kurie trijų Toronto didlapių buvo priversti streikuoti, išleido savo laikraštuką. Antrame numeryje tilpo jų laiškas Toronto Daily Star leidėjui J. S. Atkinsonui. Laiške jie primena, kad Star gimė kaip tik tokio streiko metu 1892 metais.

Tada laikraštis Toronto News įsigijo linotypų, kurie atstojo po tris raidžių rinkėjus. Leidėjai norėjo mokėti mašinistams nuo šmotų, bet mašinistai, linotipų operatoriai, reikalavo \$14.00 į savaitę. Taipgi jie reikalavo, kad ant mašinų dirbtų tikrai unijistai.

Jie turėjo susirinkimą ir diskusavę apie streiką, bet nutarė neskubėti su streiku. Kitą dieną, atėjus į darbą, leidėjas pranešė, kad jie visi atleisti iš darbo. Maždaug taip, kaip dabar įvyko.

Ir ką gi? Jie nutarė pradėti leisti savo laikraštį. Taip ir gimė Star. Pirmos laidos buvo išplatinta 8,000.

Dabartinio leidėjo tėvas Joseph E. Atkinson 1901 metais Toronto universiteto studentams sakęs:

"Mūsų konstitucija Stare yra maži žmonės, kurie neturi kitų spoksmonių, niekas negamina jiems žinių, nekovoja jų kovų".

Šiandien Star jau ne tas pat. Šiandien didelis biznesis, kur mažas žmogus nebeturi vietos.

Vaikų Miestelis Prie Baltijos

Klaipėda. — Gintarijame Baltijos pajūryje suskardeno trimitai, skelbdami pionieriškos vasaros pradžią. Lietuvos Artėkas — Giruliai svingal sutiko savo tikruosius šeiminkus — vaikus. Suremontuoti vasarnamiai, žaidimų aikštelės, sutvarkyta aplinka. Į geležinkelininkų, statybininkų, Baltijos laivų statyklos, jūrų prekybos uosto, celiuliozės - popieriaus kombinato, "Trinity" fabriko, vietinio ūkio valdybos pionierių stovyklas atvyko pirmieji poilsiautojai — Klaipėdos, Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir kitų miestų moksleiviai.

Šią vasarą vaikų miestelyje prie Baltijos jūros poilsiaus apie 5,000 mokinių.

BERLYNAS. — Revanšistai giriasi, kad praėjusią savaitę iš Rytinio Berlyno į vakarinę dalį perbėgo devyni žmonės.

Dovanos Giminėms Tarybų Sąjungoje!

UKRAINSKA KNYHA

Priima užsakymus dėl tarybinių aukštos kokybės prekių. Šios "Podarok" dovanos gali būti užsakytos už Kanados pinigus Kanadoj gyvenančių dėl pristatymo Tarybų Sąjungoje.

Dovanos pristatomos per 4-7 savaites po priėmimo užsakymo, be jokių mokesčių gavėjams.

Kainos prieinamos. Štai keletas pavyzdžių (čia neįeina mažas patarnavimo mokestis):

Autom. Moskvich	\$1,757.90	Lalvelio motoras	\$132.13
Motorciklas	198.20	Refridžeratorius	138.75
Motorskuteris	211.42	Skalbiamoji mašina	89.71
Vyr. Dviratis	39.64	Siuvamoji mašina	33.31
Moter. Dviratis	40.95	Dulkių siurblys	37.00
Berniukų Dviratis	30.53	Televizorius	194.23
Mergaičių Dviratis	31.18	Patefonas	117.01
Vaikų Dviratis	12.56	Bayan akordianas	128.11

ir daugelis kitų, kaip elektriniai namų apyvokos daiktai, radijo imtuvai, juosteliniai rekorderiai, pianinai, foto kameros, prožektoriai, rankiniai laikrodėliai, binokliai, medžiagos, staltiesės, lovų uždangalai, džonai, rankšluosčiai, parfumerija.

★ ★ ★

Priedui prie to, Ukrainiska Knyha tęsia reguliarią patarnavimą.

Mes siunčiame prekes, pirktas siuntėjo, visas išlaidas sumokėjus Kanadoje; taipgi apmokėtus maisto siuntinius, sudarytus iš kanadiškų ar daniškų produktų.

Mes parduodame visokius dalykus dėl dovanų siuntinių.

Dėl tolimesnių informacijų kreipkitės:

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto 4, Ontario

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

NE IŠ TO GALO

Vladas Mingėla rašo Tėviškės Žiburiuose apie Algirdą Gustaitį, kuris užsimojęs pagaminti Lietuvos žemėlapi. Ir ne bet kokį žemėlapi, o tokį, kuris parodytų, kokia Lietuva bus, kai jie "išvaduos". Tai būsiąs žemėlapis didelės Lietuvos, su, sakysime, kokiais 8,000,000 gyventojų. Rytuose ir pietuose Lietuvos sienas jis nuties pagal XVI amžiaus "Propria Lituanina linija".

Bėda, tačiau, tame, kad nutiesti linijas ant popierio yra vienas dalykas, o nužymėti sieną ant žemės — visai kitas. Kas buvo keli šimtai metų atgal jau nebegrįš. Nebeatrodo, kad grįžtų ir tai, kas buvo prieš praėjusį karą. Tame tarpe ir "vaduo-tojų" valdžia Lietuvoje.

Patieka, kaip tie žmonės sako, gal glūdi tame, kad tokios jų svajonės suteikia jiems šį tą. Jei ne tas, gal jie įpultų į didelį beviltiškumą ir nežinotų kurio galo griebtis. Lai žmonės raminaisi. Tas niekam jokio blogumo nesudaro. Kai pamatys, kad jų svajonės buvo tuščios, gal jie bus labiau subrendę, šio to pasimokinę iš gyvenimo.

REIKIA PRIGYTI

Medelis ar gėlė, iškasus iš tos vietos, kur pradėjo augti, ir perkėlus į naują vietą, turi prigyti, kad galėtų normaliai gyvuoti ir augti. Jei neprigis, tai greitai žus. Panašiai yra su emigrantais. Jie turi prigyti naujoje šalyje, kad galėtų normaliai gyventi. Išimčių gali sudaryti tik tie, kurie atvyksta laikinai.

Tas, žinoma, nereikia, kad tas gali būti atlikta staigiai. Emigrantai ilgą laiką reikalingi savo tautiečių draugystės, organizacijų, spaudos, ryšio su gimtuoju kraštu, kur paliko gimines, draugai. Kitaip, jie pergyventų labai didelį dvasinį krizį. Žmogus ne medis, taip greitai neprigyja. Kitas taip ir nyksta, kol gyvas būna. Tik jo vaikai tinkamai prigija. Taigi, tautinis veikimas yra tam ir reikalingas. Tą supranta ir vietiniai.

Visai kitas klausimas, kai norima įsivaizduoti, kad emigrantai gali išlaikyti tautinį gyvenimą kartų kartas. Tai neįmanoma, išskyrus tokiuos atsitikimus, kaip Kvebeko provincija Kanadoje. Net ir tokiuose distriktuose, kur vienos tautos emigrantai sudaro labai didelį skaičių gyventojų, tautinis gyvenimas negali ilgai laikytis. Jei ne taip greitai, tai vėliau, bet vis tiek ištautėjimas įvyksta. Toks jau gyvenimo įstatymas.

IR JIS NEPASUKS ISTORIJS RATO ATGAL

Atžagareiviai galvoja, kad jeigu senatorius Goldwateris būtų išrinktas prezidentu, tai jis patenkintų jų visų norus. Jie labai klysta. Jis galėtų bandyti vienur kitur pažangos tempą sulėtinti, bet jis nesulaikytų pažangos visai.

Istorijoje yra daug pavyzdžių. Buvo žmonių, kurie bandė tai padaryti. Amerikiečiai ir kiti kapitalistai ir pažangos priešai bandė tai per Hitlerį. Suvertė jo karo mašinai bilijonus dolerių, manydami, kad hitlerizmas tikrai padarys galą komunistui. Kas atsitiko, gerai žinome.

Iškėlimas reakcinio lyderio, pavidimas jam didelių jėgų gali tikrai padaryti daug žalos žmonijai. Hitleris, Musolinis ir kiti pražudė dešimtis milijonų žmonių, sunaikino ištisus šalis, bet jie negalėjo pasukti istorijos rato atgal.

Kurie tikisi, kad Goldwateris tai padarytų, yra labai naivūs. Vargu jis drįstų atkartoti Hitlerio klaidas. Hitlerio laikais nebuvo atominių ginklų. Jungtinės Valstijos buvo saugios. Dabar, atsitikime karo, būtų naudojami nukliniai ginklai, kurie lengvai galėtų ir Ameriką paversti pelenais. Abejotina, kad ir Goldwateris būtų ant tiek aklas, kad to nematytų. Su liežuviu galima daug nuveikti, bet visai kas kita gyvenime. Tad nereikėtų ponams tiek daug vilties dėti į Goldwaterį. Jis taip pat apvilis visus.

Simfoninis koncertas Vilniaus paveikslų galerijoje. Diriguoja Margarita Dvarionaitė.

Pasidairius po Pasaulį

Pranešimai iš Bonnos, Vakarų Vokietijos sostinės, teigia, kad Chruščiovas ir Erhard yra linkę pasitarti įvairiais klausimais.

Pas Erhardą lankėsi Izvestijos redaktorius Aleksejus Adžubejus, Chruščiovo žentas, kuriam Erhardas pasakęs, kad būtų gerai, jei jis ir Chruščiovas galėtų susitikti ir pasikalbėti nekuriomis klausimais.

Tuojaus pasklido gandai, būk Chruščiovas esąs linkęs kalbėti net apie abiejų Vokietijos dalių apvienijimą.

Kalbėti, žinoma, galima. Diskusijos niekad bloga nepadarė. Bet Vakarų Vokietijos lyderių idėjos dėl apvienijimo abiejų Vokietijų nieko gera nežada.

Pietinio Vietnamo valdžios galva vis dažniau šūkauja apie ataką ant Šiaurinio Vietnamo. Jis vis teigia, kad iš tenai ateina pagalba partizanams. (Tas faktas, kad jam padeda 16,000 amerikiečių, jis nutyli.)

Amerikiečiai, girdi, esą susirūpinę. Išrodytų, kad jie nepritaria tam. Bet tikrumoje greičiausiai generolas Kanas yra tikrai amerikiečių balsas. Šiaip ar taip, jis be amerikiečių negalėtų ilgai laikytis prieš partizanų, tai ką bekalbėti apie karą su Šiauriniu Vietnamu.

Jau 260 amerikiečių žuvo Pietiniame Vietname. 163 nuo partizanų ginklo. O kiek buvo sužeista?

Prezidentas Johnsonas siunčia tenai dar 5,000 kareivių.

kirto dviejų genčių žmonės.

Anais metais Halifakse buvo ne negrų, bet baltųjų riaušės, padariusios daug žalos mieste.

Charakteringiausias dalykas vyksta Konge, buvusioje Belgijos kolonijoje.

Jei pamenate, Moisé Čiombė buvo užsispyręs atskirti Kataną. Buvo sakoma, kad jis tai darė svetimšalių kapitalistų papirktas. Jam buvo primate kaltė už Lumumbos nužudymą. Jis buvo persekiojamas ir Adoulo valdžios, kol galų gale jis atsidūrė užsienyje.

Taigi, dabar šis M. Čiombė jau Kongo premjeras. Adoula susmuko ir pasitraukė. Čiombė paleido iš kalėjimo Gizenką. Jis net padėjo vainiką prie nužudytojo Lumumbos paminklo.

Sakoma, kad jis yra pasamdytas reakcionierių patraukti savo pusėn sukilėlius prieš centralinę administraciją.

Kaip ten yra, sunku pasakyti. Bet atrodo keista.

Iš KLLD CK Raštinės

Duoklės

Pastaruoju laiku gavome narinių mokesčių iš trijų kuopų. Tai Montrealo, Toronto ir Vancouverio. Draugas A. Grinkus prisiuntė vienu kartu net už 14 narių. T. Rūmžius už 24 ir L. Kisielis už 7.

Kurie esate likę dar nemo-kėję, prašomi pasistengti užsi-mokėti. Knugų leidimas brangiai kainuoja.

Persikėlę gyventi praneškite naują adresą patys šviesai ar savo kuopos sekretoriui.

Aukos

Mokėdami duokles aukojo apšvietos fondui sekančiai:

Per Montrealo kuopą: Helė \$2.45 ir Frank Petrauskas \$1.65.

Per Toronto kuopą: Puzera 85 centus, T. Kamičaitienė \$1.00, S. Zostautas 85 centus, M. Subačius \$1.00, Vertelkai 45 centus, S. Poškus 85 centus, A. Maignis \$10.00, Koklys \$1.00.

Už aukas širdingai ačiū.

KLLD CK

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. Grinkus, Vancouver, B. C., prisiuntė nuo J. Jarašiūno \$5.00 aukų.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė \$5.00 surinktų aukų. Aukojo: F. Petrauskas \$3.00 ir amerikonas P. S. Giliauskas per J. Vilkelienę pridavė \$2.00.

A. Jenkins, Rolling Prairie, Ind., atsinaujindama prenumeratą paaukojo 50 c.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Pa

Šį rudenį rinkimų. S. parlamento o lapkritį — jose.

Galimas mai įvyks i konservata: sutrukdžius rimą pinigų lams. Jeigu rinkimai pa mi.

Vienu žo me įvairiau mentų ir gi net ausys j

Tačiau sv tus žinoti. I partija teis gresu, sieki

Svarbu v lyvauti visa kime, nes tū cių gyvenim

Amerikie priešininkai Valstybės s kelintu syk terio karinę

Pastaruo: reiškę, kad nyti, jog "T gąs Amerik vu daiktu, diktatui.

Labai teis litariniai Ta silpnesnė u jos, o gal d

Beprašmii ji pataikau

Komenta ter Lippma daugiau r Goldwaterj.

Jie įrodin rinė politika liai ir žmon

Vystosi r sąlygos. Ta pasidaro bū

Reikia vi auklėtis pa venti.

Pagaliau pasiekė mė Tai dideli linis laimėji įvyko.

Nors iš k mo gal ir m bus, bet mo kryptimi pa radimų ir būti pritaik mo gerinim:

Tegul vi kryptimi ein Bet, iš k šypsokime.

Kaip foto tenai grybai

Pastabos

Šį rudenį įvyks pora svarbių rinkimų. Spalio mėnesį įvyks parlamento rinkimai Anglijoje, o lapkritį — Jungtinėse Valstijose.

Galimas daiktas, kad rinkimai įvyks ir Kanadoje. Mūsų konservatai eina pre to, kad sutrukdžius vyriausybei paskyrimą pinigų bėgamiems reikalingam. Jeigu jie tą atsieks, — rinkimai pasidarys neišvengiami.

Vienu žodžiu, prisiklausysime įvairiausių politinių argumentų ir ginčų, tiek daug, kad net ausys paskaus.

Tačiau svarbu tuos argumentus žinoti. Svarbu patirti, kuri partija teisi, kuri eina su progresu, siekia visuomenei gero.

Svarbu visiems aktyviai dalyvauti visame politiniame veikime, nes tai liečia ir mūsų pačių gyvenimą.

Amerikiečiai Goldwaterio priešinkai pradeda atsikirsti. Valstybės sekretorius Rusk jau kelintu sykiu nuneigė Goldwaterio karinę politiką.

Pastaruoju laiku jis vėl pareiškė, kad yra klaidinga manyti, jog Tarybų Sąjunga išsiųs Amerikos ir pavirs negyvu daiktu, paklus Amerikos diktatui.

Labai teisingai pasakyta. Militariniai Tarybų Sąjunga nėra silpnesnė už Jungtines Valstijas, o gal dar galingesnė.

Beprasmiška yra manyti, jog ji pataikaus Amerikai.

Komentatoriai, kaip ir Walter Lippmann, vis daugiau ir daugiau rašo kritikuodami Goldwaterį.

Jie įrodinėja, kad karai, karinė politika yra pražūtinga šaliai ir žmonijai.

Vystosi nauji laikai, naujos sąlygos. Taika ir sugyvenimas pasidaro būtinausias dalykas.

Reikia visiems mokintis ir auklėtis pagal tuos laikus gyventi.

Pagaliau amerikiečių raketa pasiekė mėnulį.

Tai didelis ir svarbus mokslinis laimėjimas. Gerai, kad tai įvyko.

Nors iš kitų planetų pasiekti mo gal ir mažai žmogui naudosis bus, bet mokslas, eidamas taja kryptimi padaro daug naujų atradimų ir išradimų, kurie gali būti pritaikyti žmonių gyvenimo gerinimui, tobulinimui.

Tegul visur mokslas taja kryptimi eina.

Bet, iš kito atžvilgio, nusišypsokime.

Kaip foto nuotraukos rodo, tenai grybai neuaga...

Z. Janauskas

Eglė — žalčių karalienė Palangos parke. Tai kauniečio skulptoriaus Roberto Antinio kūrinys.

Ką Kiti Rašo

Svarbiausia — susilaikyti nuo sunaikinimo

Valstybės sekretorius Dean Rusk, atsakydamas respublikonų politikieriams, ypatingai jų prezidentiniam kandidatui B. Goldwateriui, pareiškė: jog "didelėmis militarinėmis orgijomis" negalima išspręsti svarbiausių problemų, negi plėtoti laisvę.

Svarbiausias klausimas dabar yra sulaukyti žmonių nuo sunaikinimo, o tam reikalingas ne ginklo naudojimas, o "blaivas samprotavimas, kantrybė, šaltas sprendimas".

Lengviausia nusiūkti nuo teigiamo problemų sprendimo momentui ir griebtis ginklo, bet tai yra blogiausias būdas išsprendimui bet kokios svarbės problemos.

Jis sakė, JAV stengiasi priversti Siaurinę Vietnamą ir Kiniją neremti Vietnamo partizanų, bet tas daryta ir bus toliau daroma ne plėtimu karo.

— Vilnis

Įdomi statistika

Visoje šalyje 5 milijonai bedarbių — daugiau ar mažiau. Tas skaitoma tik nežymiu "atoslūgiu".

Bet nevisi lygiai jaučia kad ir mažą "atoslūgį". Štai tik vienos dienos finansiniuose puslapiuose paskelbtų kompanijų pelnų.

United Air Lines antrą ketvirtį metų gyno pelno padarė \$10,224,000.

Fordo kompanijos šešių mėnesių pelnas — \$277,200,000.

Inland Steel korporacija pirmą šių metų pusmetį susižėrė gyno pelno \$34,494,393.

Net "Vilnius" "kompetitorius" Niujorko "Times" dar nebankrutuoja. Pirmą šių metų pusmetį atliko grynais \$2,700,000.

Ne, nevisi ir Amerikoje jaučia "atoslūgį". Gal tik penki milijonai bedarbių.

— L. Jonikas

Įžymaus kunigo duomenys apie perversmą Brazilijoje

Katalikų kunigas Alipio de Freitas, iš Rio de Janeiro pabėgęs į Meksikos sostinę, turėjo interviu su "National Guardian" kolumnistu Cedric Belfrage. Interviu labai įdomus.

Interviu labai įdomus tuo, kad minimas kunigas Brazilijoje veikė su prez. Goularto šalininkais ir su pačiais kairiaisiais — komunistais. Jis pergyveno perversmo dienas ir yra pilnai susipažinęs su Brazilijos padėtimi.

Alipio de Freitas mokslus ėjo Portugalijos ir Brazilijos universitetuose. Jis — istorijos profesorius, žurnalistas. Iš Portugalijos jam teko pabėgti nuo diktatoriaus Salazarro teroro.

Brazilijoje jis prisidėjo prie sukūrimo valstiečių sąjungos iš 80,000 narių. Alipio nesibijojo komunistų. Dažnai jis sakydavo, kad geriems siekiams pasiekti katalikai privalo kooperuotis su komunistais.

Militarinis perversmas buvo

padarytas, kaip Alipio teigia, su prez. Goularto žinia ir parama. Kuomet Goularto šalininkai reikalavo pastoti kelia reakcijai, pertvarkyti militarinį štabą, vyriausybei ištikimają armiją pastatyti į strategines vietas, tai Goulartas veikė kaip tik priešingai ir tuo padėjo perversmą pravesti.

Po perversmo Goularto rėėjai masiniai buvo areštuoti ir jų turtas konfiskuotas. Tuo pačiu metu Goularto turtas pasiliko nepaliestas. Niekas nežino, kiek tūkstančių kovotojų šiuo metu kalėjimuose randasi, kiek jų nukankinta. Tokių skaičių niekas neveda. Virš 10,000 visuomenės veikėjų palikti beteisiais "dešimčiai metų". Tarp jų randasi 54 parlamento atstovai, 17 generolų, 5 admiralai, 6 karinio orlaivyno brigadieriai, 2 Aukščiausiojo Teismo nariai, keletas gubernatorių, teisėjų, majorų. Tarp areštuotųjų randasi nemažai kunigų ir net vyskupų.

Nepaisant tokio fašistinio teroro, prieš kurį turėtų ir katalikų bažnyčia išstoti, 264 Brazilijos vyskupai, susirinkę konferencijon tuoj po perversmo, paskelbė savo manifestą, kuriame jie užgria "revoliuciją", tik prašo valdžios pasigai, lėti katalikų kulinių. Bet po tuo manifestu pasirašė tik 32 vyskupai. Atrodo, dauguma vyskupų pabijojo savo sekėjų, kurių daugelis visokiais būdais kovoja prieš fašistinį režimą.

Kun. Alipio nurodo, kad militaristams labai daug padėjo amerikinės kompanijos, turinčios didelius investimus Brazilijoje. Amerikos bankininkai dabar dirguoja Brazilijos valdžią savo naudai. Amerikinė kavos kompanija Brazilijoje dabar moka \$7.50 už maišą kavos, o Jungtinėse Valstijose parduoda po \$47.50. Panašiai daro ir kitos kompanijos. Dabar pasklausk milijonų badaujančių žmonių, kas valdo Braziliją, gausi panašų atsakymą: Amerikos kava, Bethlehem plienas, Standard aliejus ir tt.

Vadinasi, Amerikos kiptalas valdo Braziliją ir palaiko fašistinę diktatūrą.

Begaliniai sunki politinė ir ekonominė padėtis kaskart eina blogyn. Kova plečiasi. Slaptai spausdinami lapeliai ir laikraščiai eina iš rankų į rankas. Gerai platinasi laikraštukas "Resistencia". Komunistų Partijos manifestas gauna didžiulio masėse pritarimo. Net konservatyvus komercinis laikraštis "Sorreo Do Povo" plačiai rašo apie pagrindinį veikimą, kuris smarkiai plečiasi ir sudaro fašistinei valdžiai nerimo.

— J. Grigiškis

SAO PAULO. — Brazilijoje dabar yra žiemos metas. Bet žiema tokia šalta, kokios neatmena istorija. Temperatūra nukrito iki 19 laipsnių virš nulio. Ryšium su šalčiais, keturi žmonės jau mirė; išsalo ištisos kavos plantacijos.

ŠYPSENOS

Abudu nusileido

Nuomininkas buvo atsilikęs su nuoma jau kelias savaites. Vis pinigų neturėjo. Savininkas sugalvojo būdą patirti, ar iš tikrųjų nuomininkas neturi pinigų.

"Klausykite", tarė jis nuomininkui. "Matau, kad jums nelengva. Aš sutiksiu užmiršti pusę, jeigu jūs sumokėsite pusę už praėjusį laiką".

"Labai gerai", džiaugėsi nuomininkas. "Aš užmiršiu kitą pusę ir viskas baigsis laimingai".

—

Į vėlyvą lekciją

Policininkas sutiko gatvėje žmogų apie 2 valandą rytą ir gerokai įkaušusį.

"Tai kur trauki, gerbiamašis?" pasiteiravo policininkas. "Į lekciją", buvo trumpas jo atsakymas.

—

Jam gelbėjo

Įėjo į gydytojo kabinetą nepažįstamas vyras labai gerame ūpe.

"Labas rytas, gydytojan", tarė jis linksmai. "Aš užėjau pasakyti jums, kad jūs labai daug pagelbėjote man".

"Atsiprašau, bet aš negydziau jūsų".

"Taip, manęs negydat, bet mano dėdė gydat. Aš gavau visą jo palikimą".

Tikėsit ar ne?

American Opinion, redaguojamas Roberto Welch, John Birch Draugijos įkūrėjo ir lyderio, teigia, kad mūsų premjeras Pearsonas ir opozicijos lyderis Diefenbakeris yra sąmoningi komunizmo talkininkai.

Kanada, sako laikraštis, yra 50 procentų kontroliuojama komunistų.

—

Sault St. Marie miestelyje (Ontario) 30 indijonų, konferencijos delegatų, sugrįžę į Pine Grove motelį po posėdžio, rado ant lauko visus savo daiktus.

Savininkas aiškino, kad daiktai buvę iškraustyti tikslu išvalyti kambarius.

Prokuroras sako užves tyrinėjimą, kadangi čia aiškiai matomas biarus indijonų diskriminavimas.

—

Rocklande Louis Soucie, 49 metų amžiaus, 18 vaikų tėvas, buvo nuteistas puspenktų metų kalėjimo už sumušimą savo žmonos ir dviejų vaikų.

RIO DE JANEIRO. — Brazilija turi 300,000 maišų kavos, po 132 svarus, perviršias. Ji bus parduodama pakeltomis kainomis kitoms šalims.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Pirmiau spaudoje skelbtas taikos šalininkų išvažiavimas šį sekmadienį neįvyks.

Kalbant apie mūsų organizacijas, priminsiu ir mūsų pašalpinės draugijos susirinkimą, kuris įvyks rugpjūčio 11 dieną, antradienį, 8 valandą vakaro, Vytauto klube.

Taigi, nepamirškite dalyvauti, nes draugijos ateitis priklauso visiems nariams, o ne tik valdybai.

Liepos 25 dieną apsisėdė K. Gelėys su J. Leleckiene. Vestuvių puotoje dalyvavo tik artimi jų draugai.

Nuo savęs linkiu Kazimierui ir Jultytei laimingo vedybinio gyvenimo.

Kazimiero ir Rozalijos Spaišių sūnus Edvardas ir jo žmona Endry susilaukė sūnelio. Motina ir naujagimiai jaučiasi O.K.

J. Petrauskas išvyko į JAV pas savo gimines ir draugus paviešėti.

Mūsų laikraščio Liaudies Balso korespondentė Petrė Kisieliene su savo gyvenimo draugu Lindu kaip tikri Kanados patrijotai vakacijas praleido Betforde ant Karalevičių ūkės.

R. Karalevičius St. John li-

goninė turėjo operaciją. K. Adomaitienė randasi daktarų ligoninėje. U. Vieškelienė plaudama laipstus paslydo ir smarkiai susižeidė.

Visiems ligoniams linkiu greitai pasveikti.

Mirė I. Valenta, sulaukęs 62 metų amžiaus. Kanadon atvyko po pirmo pasaulinio karo. Nuliūdime paliko žmoną Montreale, 3 sesutes ir brolių Lietuvoje. Iš Lietuvos paėjo iš

Biržų apskr., Vabalninkų vals., Kupreliškių kaimo.

Pas J. J. Vilkelius lankėsi Janės Vilkelienės dėdė K. Gliauskas, waterburietis. Pas J. P. Skripkus — Pranės sesutė iš St. Louis, USA.

B. K.

Padėka

Visiems mus užjautusiems, liūdint mirusios mūsų sesutės Lietuvoje, reiškiamo nuoširdžią padėką.

V. Knystautienė
S. Ježinskas

MAŠINOS MOKO

Smegenys nekalti

Argi neapmaudu, kad beveik trečdalis viso savo gyvenimo skiriame įsisavinti tam, kas jau žinoma žmonijai? Mokymosi laiko procentas mūsų gyvenime nuolat didėja. Mokyklos perėjo nuo dešimtmečio prie vienuolikos metų mokymo. Daugelyje aukštųjų mokyklų mokymosi laikas pailgėjo iki 5-6 metų.

Pedagogai įsitikinę, kad dėl to kalti smegenys. Taip, per pastaruosius tris tūkstantmečius mūsų smegenys nepasikeitė, o į juos patenkančios informacijos padaugėjo šimtus kartų. Dėl to ir buvo pasiūlyta susiaurinti mokymo programas. Bet, sumažindami žinias, patenkančias į smegenis, eitume į diletantizmą. Tuo tarpu tyri-

mais nustatyta, kad žmogaus smegenys gali sukaupti nepaprastai daug informacijos.

Šios problemos išsities tašką aptiko kibernetikai.

Teorija tvirtina, kad valdantysis įrenginys galėtų efektyviai valdyti objektą, jis turi reguliariai ir pakankamai dažnai gauti "atgalinio ryšio" signalus iš valdomojo objekto. O kas darosi mokymo sistemoje?

Mokinys mokykloje kiekvieną pamoką gauna užduotį. Kai kada net keletą per vieną pamoką. O kaip dažnai jis perduoda "atgalinio ryšio" signalus? Geriausiai atveju kartą per savaitę. Iš kontrolinių darbų mokytojas gali spręsti tik apie mokinio mąstymo rezultatus, bet nežino, kaip jis galvojo, kokiais mąstymo procesais pasiekė tą rezultatą.

Aukštosiose mokyklose dar blogiau. Kai kurie studentai per metus atsakinėja tik du kartus — per sesijas. Dėstytojas nežino, ar jie gerai supranta medžiagą. Tai jis sužino tik tai per egzaminus. Studentai, greitai suvokiantys medžiagą, dažnai per paskaitas neturi ką veikti. Kiti, atvirkščiai, nespėja sekti dėstytojo, pameta pagrindinę mintį.

Mokytojas privalo kontroliuoti visą mokymo procesą. Bet ar tai įmanoma? Psichologija tvirtina, kad visi mūsų mąstymo procesai susideda iš elementarių etapų — operacijų. Pedagogas turi tikrinti, kaip vyksta kiekviena tokia operacija. Bet tai padaryti jis gali tik pasitelkęs kibernetines mokymo mašinas.

Pirmieji žingsniai

Viena pirmųjų tarybinio "Egzaminatoriaus" tipo mokymo mašinų buvo sukurta Maskvos Energetikos institute. Mašinos paskirtis — kontroliuoti per semestrą studentų darbą. Tam tikrais laikotarpiais kiekvienas studentas klausinėjamas iš skaityto kurso.

Elektroninės mašinos loterija išlošia "bilieto" numerį. Jo tekstas pasirodo mašinos ekrane. Studentas apgalvoja atsakymą ir paspaudžia vieną iš trijų atsakymo mygtukų (atsakymai bilietuose numeruoti).

Loterija išlošia naują bilietą ir t. t. Mašinos schemoje yra specialus blokuojantis įrenginys, kuris neleidžia du kartus ištraukti tą patį bilietą. Kai kurie studentai bandė gauti "įskaitą", apėtinai paspaudę mygtuką. Bet iš to, žinoma, nieko gero neišėjo.

Kita šiandien tobulinamų mokymo mašinų klasė — tai "Repetitoriaus" tipo mašina. Viena tokia mašina skirta išmokyti mokinius pažinti rusų kalbos sakinių tipą. Kokia nauda iš šios mokymo mašinos? Pirmiausia mašina kontroliuoja mąstymo eigą. Ji analizuoja kiekvieną mokinio mąstymo operaciją ir operatyviai informuoja apie kiekvieną jo darbo žingsnį. Dirbdamas su mašina, mokinys turi visą laiką aktyviai galvoti.

Dabar "Repetitorius" moko, egzaminuoja ir nustato diagnostiką. Kai prie jo bus prijungtas įsisavinimo įrenginys, tada jis galės įsidėmėti visas mokinio neteisingas operacijas ir klaidas.

Patobulintas "Repetitorius" dabar kuriamas Maskvos Energetikos institute. Šiam darbui vadovauja docentas Jurijus Kulešovas. Pagrindinė mašinos paskirtis — studentų, besimokančių anglų kalbos, treniravimas. Kaip ir visas mokymo mašinas, "Repetitorius" lengvai bus galima pritaikyti ir kitų dalykų mokymui — fizikos, chemijos, matematikos. Kaip dirbs "Repetitorius"?

Pavyzdžiui, kabinoje — stalo su rašomąja mašinėle ir mikrofonas. Ant stalo didelis televizijos ekranas. Studentas rašo mašinėle: "Aš, E-217 grupės studentas toks ir toks, noriu gauti įskaitą iš 8 skyriaus".

Mašinėlė tekstą paverčia serija elektrinių impulsų ir nukreipia juos į "Repetitoriaus" smegenis. Televizijos ekrane pasirodo automato atsakymas.

"Kovo 17-tą jūs nemokėjote angliškai papasakoti apie valgyklą. Pabandykite dabar". Studentas pradeda iš lėto tarti angliškus sakinius.

Mikrofonas paverčia juos serija impulsų ir nusiunčia į "Repetitoriaus" atmintį. Ten studento sakiniai sulyginami su idealiu anglų kalbos tekstu, išrašytu magnetofono juostoje. Ekrane pasirodo žodžiai: "Jūs neteisingai ištarėte žodį "stalas". Paklauskite, kaip tarti". Kabinoje pasigirsta angliški žodžiai. Tai "Repetitorius" įsijungia magnetofono įrašą.

Išskaičiavęs keletą daiktų, studentas nutyla. "Ko dar yra valgykloje?" — klausia ekranas. Studentas tyli. Ekrane pasirodo valgykla. Studentas pradeda pasakoti: spinta, lėkštes, vazos.

Be to, mašina atspės žmogaus individualiasias savybes. Kiekvienos "pamokos" pradžioje ji iš specialių tekstų nustatys, kokios yra studento žinios. Ir toliau "pokalbis" bus tokio lygio. Dar mašina galės nustatyti vyraujančią studento atminties tipą (regimąją, mechaninę, girdimąją). O nustačiusi kaip tik juo daugiausia ir remsis. Pavyzdžiui, su studentu, kurio labiau išsivysčiusi regimoji atmintis, į "pokalbį" ji įtrauks vaizdus.

Numatoma ateitis

"Kibernetinė pedagogija" — viena iš jauniausių kibernetikos šakų. Ji žengia dar tik pirmuosius žingsnius. Bet jau šiandien galima nubrėžti kai kuriuos jos ateities kontūrus.

Aišku, jokie kibernetiniai mokymo įrenginiai nepajėgs išstumti mokytojo. Pasikeis tik jo funkcijos. Kaip ir iki šiol, mokytojas bus lemiamas mokymo veiksnys. Jo vaidmuo dar labiau padidės. Jis turės spręsti (Nukelta ant 8 pusl.)

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnourmu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilę ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Mirus
Tarybų Lietuvoje

Pranui Zailskui

Reiškiamo giliausią ir nuoširdžią mūsų užuojautą čia Kanadoje, Montreale, gyvenančiai velionies sesutei Onai Strėlienei - Zailskaitėi.

Montrealo Lietuvių Taikos Komitetas

Montreal, Que.

Mirus
Tarybų Lietuvoje

PRANUI ZAILSKUI

Reiškiamo giliausią ir nuoširdžią mūsų užuojautą čia Kanadoje, Montreale, gyvenančiai velionies sesutei Onai Strėlienei - Zailskaitėi.

Turistinės grupės bendrakeleiviai:

**J. Adakauskas
N. Mikulienė
M. Paragys
S. Virbalas
J. Vilkelis**

Montreal, Que.

Viena buvo čius ir Guolrai. Reikėjo naujo ir nu mušimo apl Ginkevičiaus žiau buvo vi duomenys a gana kuklūs ras, Domini 1930 metais Vališkų ka je". Ir viska

Trumpam kalus į šalį, išvyko į Va užklupo jau je. Pasirodo, kai pasukit gyveno. Č Gasparas, A bet vėliau išsikėlusi, stambų ūkį, tų visą amž tajame kair kai išsikėlė arti Šeduvos

— Man a vo ar tik ne porino viena giau už kitu "kas pasaulų

Tai išgirdę rys žymiai nors valstie pasakė. Paž me šeduvos venančius G lengva sura

Seniokas nantas kaj ir užtiko G čia turėjo 4 sodybą, laik karvių.

— Niekas juos nei ber — pasakojo jai. — Šykšt gai. Po kar vo sodyboj kažkur išrū dūtus išėjo, nevēžį nus Gasparą tai nios. Vieni miškiniais m ti, kad mies

Is kažkur kad Gaspar niekas kain ir teisybei a Gasparas m tu su Stasiu

Leitenant nē, kad bar kas jau sen vienintelė Guokas.

Miesto mi fonso Guok gan greit. Alfonsas G jamiesčio 3: sisekimu, l nieko dau Jis mintyse

na. Tai, kad

ST. KALINAUSKAS

Paskutinė Radiograma

Dokumentinė Apybraiža

(Taša)

Viena buvo aišku, kad Ginkevičius ir Guokas užmušti atskirai. Reikėjo viską patikrinti iš naujo ir nustatyti Guoko dėmušimo aplinkybes, nes dėl Ginkevičiaus daugiau ar mažiau buvo viskas aišku. Sraše duomenys apie Guoką buvo gana kuklūs: "Guokas Gasparas, Domininko sūnus, gimęs 1930 metais Šeduvos rajono Valiliškių kaime, buožės šeimoje". Ir viskas.

Trumpam atidėjęs visus reikalus į šalį, leitenantas Budrys išvyko į Valiliškius. Nesėkmė užklupo jau pirmame žingsnyje. Pasirodo, Valiliškiuose Guokai paskutiniu laiku visai negyveno. Čia gimė jų sūnūs Gasparas, Alfonsas ir Stasys, bet vėliau visa šeima kažkur išsikėlusi, kažkur įsigijusi stambų ūkį. Valstiečiai, įpratę visą amžių pratūnoti gimtajame kaime, manė, jog Guokai išsikėlė kažkur gana toli, arti Šeduvos.

Man atrodo, jų ūkis buvo ar tik ne Pažviriniuose? — porino vienas seniokas, daugiau už kitus besidomįs tuo, "kas pasaulį dedasi".

Tai išgirdęs, leitenantas Budrys žymiai lengviau atsiduso, nors valstiečiams ir nieko nepasakė. Pažviriniuose ar kitame Šeduvos rajono kaime gyvenančius Guokus buvo visai lengva surasti.

Seniokas sakė tiesą. Leitenantas kaip tik Pažviriniuose ir užtiko Guokų pėdsakus. Jie čia turėjo 43 ha ūkį, stambią sodybą, laikė tris arklius, daug karvių.

Niekas nenorėdavo pas juos nei bernauti, nei tarnauti, — pasakojo vietiniai gyventojai. — Šykštūs buvo kaip titnagai. Po karo kurį laiką dar savo sodyboje gyveno, o paskui kažkur išrūko. Stasys pas banditus išėjo, Alfonsas net į Panevėžį nusidangino, o apie Gasparą tai ir visai nėra žinios. Vieni sakė, kad irgi su miškiniais matę slankiojant, kiti, kad mieste kažkur įsitaisęs. Iš kažkur atklydo tie gandai, kad Gasparas mieste įsikūręs, niekas kaime nežinojo. Buvo ir teisybei artimesnių gandų — Gasparas miške užmuštas kartu su Stasiu.

Leitenantas ir pats prisiminė, kad banditas Stasys Guokas jau seniai užmuštas. Liko vienintelė viltis — Alfonsas Guokas.

Miesto milicijos skyriuje Alfonso Guoko pavardę surado gan greit. Domininko sūnus Alfonsas Guokas gyveno Naujamiesčio 33. Patenkintas pasisekimu, leitenantas Budrys nieko daugiau nebesiteiravo. Jis mintyse kūrė veikimo planą. Tai, kad Gasparas įstojo

Liongino Čingos vadovaujama gauja, kad veikė kartu su Daukša, Žygu ir kitais žinomais banditais, kad vadinosi kukliu "Ramučio" vardu, leitenantui jau buvo žinoma. Reikėjo tik išaiškinti, kas, kada ir kur užmušė Gasparą. Kad Alfonsas Guokas dirba buhalteriu Panevėžio naftos bazėje, irgi jau buvo žinoma. Buvo surastas šneptelėjimo galas, tik reikėjo jo nebepeleisti.

Rytojaus dieną leitenantas Budrys aplankė automokyklą, autotransporto kontorą. Dar už kelių dienų jis išsikvietė Žygą.

— Kas iš jūsų gaujos tiksliai žinojo, kur palaidotas Guokas? — paklausė jis atvirai.

Banditas patraukė pečiais.

— Manau, jog niekas. Būtų bent šnekėję. Visi sakė, jog užkastas kažkur sode, netoli obels.

— Asmeniškai banditą Gasparą Guoką pažinojai?

— Netgi labai gerai.

Leitenantas nežymiai linktelėjo, ir sargybinis įvedė jį kabineta tamsiaplaukį vyrą. Žygas net negrįžtelėjo.

— Ką gi, pasveikink savo bičiulį Žygą. — kreipėsi leitenantas į jį susijį.

Žygas atsigrėžė ir iš nustėbimo nejuociom aiktelėjo. Paniūręs, bet gyvas ir sveikas, prieš jį stovėjo ne kas kitas, o "Ramutis", Gasparas Guokas, Domininko sūnus. Atvirkščiai, Guokas, matyt, nenustebo, tik šiek tiek sumišo ir, prisimines leitenanto žodžius, pratarė:

— Sveikas, Antanai...

Į numirėlio pasveikinimą Žygas nieko neatsakė. Jis vis dar negalėjo atitokti.

Iš tiesų Gasparas Guokas niekada ir nebuvo palaidotas po jokių šunimi. Visą šią legendą jis sužinojo žymiai vėliau ir net buvo išsigandęs, kad pasklido tokia kvaila istorija. Bet iš kitos pusės jis džiaugėsi — bent miške likę draugai nieko nesužinos. O viskas buvo taip.

Gasparas išėjo į mišką žymiai vėliau už savo brolių Stasį. Kartu su juo ir Daukša jis dalyvavo susišaudyme su Rozalimo valsčiaus paruošų agentu Juozu Goštautu. Tačiau banditų gyvenimas jam nepatiko. Sėdėdamas slėptuvėse kartu su Ginkevičium, jis ne kartą sakė:

— Prieš vėją nepapūsi. Argi nematot, kad su bolševikais visi eina, o su mumis tik vienas kitas. Sutraiškė mus kaip kirmėles.

— Netauzyk. Amerika pajudės, o tada ir mes čia nebelindėsime. Pats mačiau, štabe jau ir proklamacijos tam momentui paruoštos. Buvo iš apygardos vienas prasigavęs. Sakė, jog Amerika jau laukia paskutinės

minutės. Tas iš štabo net polderį visiems mums davė. Štai, žiūrėk, — pyko Ginkevičius, kratydamas rankoj apglamžytą banknotą. — Tikras amerikoniškas...

— Viskas kvailystė, — nenusileido Gasparas. — Kalbos apie tą paskutinę minutę tik akių dūmimas mulkiams. Ar nematai, kad iš tų minučių jau keleri metai susidarė? Pagaliau kaip norit. Jei patinka, galit čia sėdėt po kelmu. O man nuosava galva rūpi. Nueisiu ir atiduosi automata skrebams. Tegul daro ką nori...

— Pamėgink! — sužalavo akimis pašokęs iš vietos Ginkevičius. — Nespėtu išlipti iš šito bunkerio, o aš pats tave kaip šunį nudėsiu. Su išdaviškais mums nepakeliui. O manai bolševikai tavęs pasigailės, su pyragais pasitiks? Ką, ar tu nešaudei, ar išsiskyrei iš kitų?.. Patupdys cypėn, ir grauši nagus...

Gasparas svyravo. Iš tiesų ir jis pats abejojo, ar kas nors jam atleis tai, ką jis padarė kad ir visai per trumpą savo banditavimo laiką. Tačiau Ginkevičiaus grasinimai jam kėlė įniršį. Vieną kartą aštriau su juo susikirtęs, Gasparas neiškentė. Išsitraukė pistoletą ir suvarė visą apkabą Ginkevičiui į galvą.

Užmušęs bičiulį, Gasparas ir pats išsigando. Jis blaškėsi kaip ant kranto patekusių žuvis. Kelias dienas pratūnojo namuose, nedrįsdamas nė koks niekur iškisti. Išėitęs jo karštingiška vaizduotė nesurado. Taip jis ir atsidūrė Panevėžy pas brolių Alfonsą. Tas išsigando:

— Tu proto netekai, ar ką?

Paskui viską abu aptarė šalčia. Pasilikti Panevėžy buvo prasta išeitis, bet kur nors kitur įsikurti be dokumentų neįmanoma. Gasparui vargais negalais pavyko gauti suklustotą pasą. Tiesa, nei pavardės, nei vardo jis nedrįso keisti, pase tik nurodė išgalvotus gimimo metus ir netikrą gimimo vietą. Pagyveno, apsiprato, niekas juo nesidomėjo, niekas nekrepė į jį dėmesio. Įstojo į automokyklą, vėliau gavo darbą autotransporto kontoroje. Jis pats ėmė vaizduotis, jog viskas įeina į normalias vėžes. Išgirdęs, kad miškuose beliko tik vienas kitas abnditas, jis net apsidžiaugė: niekas nebeatpažins, niekas neišduos... Deja, jis užmiršo, kad yra žmonių, kurie budriai saugo liaudies darbą ir visą laiką rūpinasi, kad tie, kurie nusikalto liudžiai, neliktų nenubausti.

Liaudies gynėjai ruošėsi paskutiniam smūgiui. Reikėjo likviduoti tris paskutinius banditus, ir tada būtų galima padėti ginklus. Sučiuptas Žygas, taip pat iš ligos patalo pakilęs Matuzevičius savo parodymais galutinai papildė banditų ryšinių sąrašą.

Vėlai naktį, kai namuose jau senokai buvo užgesęs žiburys, į Radvilonių kaimo, Šeduvos

rajone, gyventojos Kostės Jasiukaitės trobą pasibeldė nepažįstamas vyriškis.

Iš vidaus, matyt, kurį laiką atėjusis buvo sekamas, o paskui duris pravėrė pati Kostė. Ją padrąsino ir tai, kad beldimas buvo pažįstamas, jau ne kartą girdėtas. Tačiau rūpestingai slėpusio savo veidą didelį apikaklį vyriškio ji nepažino.

— Kur galima rasti velnią? — vietoj pasisveikinimo paklausė vyriškis.

— Pekloj, — burbtelėjo Jasiukaitė ir pridūrė: — Įeikite.

— Ką nors turi? — užsidiarius priemenės durimis ir abiemis atsidūrus tamsoje, sušnibždėjo nepažįstamas.

— Yra, — pasigirdo atsakymas iš tamsos. — Užeikim į trobą, aš tuoj paduosiu.

Žiburio nedegė. Vyriškis kurį laiką pasėdėjo troboje. Pagaliau vėl atsiradusi šalia Kostės jam padavė mažytį paketėlį.

— Tvarkoj, — pasakė vyriškis, slėpdamas paketėlį rankovėje. — Labanakt.

Jis išsmuko iš trobos ir kurį laiką žingsniavo neskubėdamas rudens pažliugintais takais. Išėjo į vieškelį. Priešais žerdamas spindulių pluoštą, purpė motociklas. Vyriškis kilstelėjo ranką.

— Pavežėk. Man čia dar kokie penki kilometrai liko, o visai pavargau.

— Sėskis, — abejingai mostelėjo ranka motociklistas, atsegiodamas priekabos brezentą. Vyriškis įsiriogino į priekabą, užsitraukė ant kojų brezentą, o netrukus ir veidą prisidengė, nes iš po priekinio rato nuolat pasipildavo drumzlino vandens purslai. Vaziavo nesikalbėdami, tik, išvažiavus į geresnį kelią, tyliai gaudė mašinos variklis. Skaitiklis vertė kilometrus, dešimtimis, o priekaboj sėdėjęs vyriškis vis neprasė sustoti.

— Pavyko? — pagaliau neiškentė motociklistas.

— Kažką gavau, — pratarė sėdintis priekaboj. Bet tu varyk. Iki ryto turim suskubti dar kartą čia atvažiuoti.

Iš to, jog atsiliepė labai greit, galima buvo spręsti, kad leitenantas Budrys nemiegojo — laukė sugrįžtant vyrų. Netrukus jis jau atsargiai vyniojo paketėlį, kurio viršuje buvo užrašyta: "Milotui".

— Kvailystė, — šyptelėjo leitenantas. — Bene dar kas nors gali nežinoti, kad "Čerėlis" ir "Milotas" — vienas ir tas pats?..

Išsiėmęs iš stalčiaus šifro raktą, jis ėmė rašyti popieriaus lapelyje:

"Juozai, noriu susitikti save ir Vincevičių. Šiuo metu aš Mediniškiuose, pas Onutę. Jei galit, laukit manęs lapkričio 3 d. 00 val. miške netoli Bernatonių, jums žinomoje vietoje kvadrato 16. Turiu lauktuvių. Šipulskis".

Dar gerokai prieš aušrą laikas atsidūrė jau kitame ryšių punkte.

Daukša tuo metu dar tebesėdėjo krūmuose Mediniškių palaukėj. Eiti pas Mikelėnus nedrįso — tėvai labai nepalankiai žiūrėjo į jo santykius su ju dukra. Jie nedvynrasmiškai davė suprasti, kad Daukšos ir jo draugų dienos vis tiek suskaitytos. o merginai tik dvidešim metų, visas gyvenimas jai prieš akis. Jė aiškiai nenorėjo, kad merginą suvedžiotų kažkoks žmogžudvs, o maskui pamestų kaip ir kitas. Tačiau Daukša tik švps'o'si. Jam navyko viską sutvarkyti taip, kad Onutė ir prieš tėvu valia rasdavo progų susitikti su juo.

Daukša galėjosi, jog susitikimą su Šomka ir Vincevičium numatė per daug greitai. Galima buvo įj atidėti dar keletai dienų. Tačiau dabar vis tik reikėjo eiti, nes kitaip galėjo visai nutrūkti tarpusavio ryšys. Žiema jau kasdien primindavo save, o nei slėptuvės, nei maisto atsargų nebuvo. Visos slėptuvės buvo seniai liaudies gynėjų išaiškintos, o įsikurti kur nors pas gyventojus, nors ir žinomus, dabar buvo nebeįmanoma — žmonės galėjo apie viską pranešti liaudies gynėjams, visai nerizikuodami, kad banditai juos už tai nukankins. Tokios neramios ir nelinksmos mintys kaip tik ir nedavė ramybės Daukšai.

Tuo tarpu kapitoniui Budriui (taip, mes neapsirikome, tikrai kapitoniui) ramybės nedavė kitokio pobūdžio rūpesčiai. Reikėjo, kad vyras prasmuktų į mišką taip, kad jokia akis jų prieš laiką nepamatytų. Galima buvo laukti, kad Šomka su Vincevičium, arba pats Daukša, į susirinkimą ateis žymiai anksčiau, todėl mintis, kad galima vyrus su prietema nugabenti į mišką ir ten išdėstyti, visai netiko. Reikėjo rasti kitokią išeitį, ir kapitonas nesugalvojo nieko kito, kaip pasiūsti persirengusius kovotojus aplinkiniiais keliais taip, kad jie vietą pasiektų viena diena anksčiau. Savanorių, sutikusių praleisti vieną naktį be miego, atsirado pakankamai. Kapitonas atkreipė dėmesį ir į tai, kad per keletą metų valstiečiai taip atprato nuo miško, jog dar ir dabar vengia po jį vaikščioti. Tai gi bijotis, kad kas nors netyčia užklups pasala, nebuvo pagrindo.

Kapitonas Budrys iš karto pažino, kad atėjo Šomka ir Vincevičius, nors nė karto nebuvo jų matęs, pagaliau ir dabar nakties tamsoj jų negalima buvo įžiūrėti.

— Kaip ir visuomet, Šomka girtas, — pagalvojo kapitonas, išgirdęs banditą kažką tyliai veblenant savo sėbrui. — Bet iš viso operacija bus sunki — nieko nematyti. Teks imti, nežiūrint gyvi išliks ar ne.

Laikas slinko. Praėjo viena valanda, kita, dar pusvalandis, o Daukša vis nesirodė. Laukėmės pakraštį sugulę Budrio kovotojai aiškiai girdėjo nepatenkintą Šomkos marmėjimą.

(Pabaiga ant 8 pusl.)

Torontiečių Kronika

Turėjo operaciją

Senas torontietis Povilas Jakūnas praėjusią savaitę turėjo operaciją ant vidurių.

Reporteris linki draugui greitai susveikti.

Klaidos pataisymas

Pranešime apie ligonius įvyko klaida. Turėjo būti A. Pūras, vietoje L. Pūras. Tai senų torontiečių P. M. Pūrų sūnus.

Už klaidą atsiprašau.

Rep.

Darbininkų Piknikas

TORONTO. — Tarptautinis darbininkų festivalas (piknikas) atsibus rugpjūčio 16 dieną, o ne 31, kaip buvo pranešta praėjusiame Liaudies Balso numeryje.

Festivale kalbės KKP lyderis Leslie Morris. Bus įvairi programa.

Pikniko vieta — Palermo kempė, esanti į vakarus nuo Trafalgar, prie Highway 5.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

MAŠINOS MOKO

(Atkelta nuo 6 pusl.)
ti sudėtingus metodinius uždavinius, pasirinkti mokymo "strategiją".

Kibernetinių mokymo metodų propaguotojai įsitikinę, kad, remiantis šiais metodais, bus galima artimiausiu metu mokymosi laiką sutrumpinti 2-4 kartus.

Šiandien kibernetiniai mokymo metodai daugiausia įdiejami bendrojo lavinimosi bei aukštosiose mokyklose. Tai paaiškinama tuo, kad pedagoginis mokslas toliausia nužengė kaip tik šiose srityse.

Tačiau mokymo mašinos profesinio techninio ir gamybinio mokymo sistemoje turi taip pat viliojančių perspektyvų.

Leonidas Šardis

PRIENAI. — Mieste atidarytas susisiekimas keleiviniais autobusais. Pirmasis maršrutas eina Vilniaus, Tarybų, Komunaro, M. Melnikaitės gatvėmis. Mašinos kursuoja nuo 7 valandos ryto iki 23 valandos.

Antrajame šių metų pusmetyje bus atidaryta dar viena autobusų eismo linija.

PASKUTINE RADIOGRAMA

(Atkelta nuo 7 pusl.)
— Buvo aišku, kad jie ilgai nebelauks.

— Nejaugi Daukša neatitų ir tektų atsisakyti tokios stambios žuvelės, — svarstė Budrys.

Bet Daukša vis tik žodį ištesėjo.

— Reikalus tvarkiau, — aiškino jis, nė kiek neprislopindamas balso.

— Kulkosvaidį į Getautus pas Urboną perkėliau. Ten saugiau...

Apniukusi naktis tirštu apklotu gaubė mišką. Eglė viršūnėse dūko šiaurys, ir medžiai linko, vėl tiesėsi, grabaliodami savo šakomis nakties tamsą. Atrodė, giria vaitojo žemu, prislėgtu balsu. Pavargusi, uždususi... Eglės šnibždėjosi savo paslaptinga šnektą. Kapitonas Budrys akimirka užmiršo viską aplink; įsiklausęs į šią dejonę.

— Giria vaitoja, — pagalvojo kapitonas. — Vaitoja, savo išsiose priglaudusi nuo žemės žvėris, suteikusi jiems apklotą, paslėpusi juos nuo rūstaus liaudies atpildo... Eglės skundžiasi, kad miškas prarado nuo seniai jam tausotą žmonių meilę.

Laikrodžiai rodė lygiai trečią valandą.

— Rankas aukštyn!... — sušuko jis rūsčiai, pakildamas visu ūgiu.

Beveik tuo pat metu sutarškėjo kovotojų automatai. Tiesiai į kapitoną metėsi kažkieno tamsus siluetas. Kumščio smūgis pertrenkė banditą. Sekančią akimirka du kūnai jau ritosi ant žemės. Daukša darbavosi ne tik rankomis, bet ir kojomis, ir dantimis.

— Liaukis, gyvate! — pravokštė kapitonas. — Šį kartą tau niekas nebepadės.

Atskubėjęs būrio kovotojas padėjo kapitonui sučiupti banditą už rankų ir nuginkluoti.

— Šomka su Vincevičium užmušti, — pranešė rinkdamiesi vyrui.

— O paskutinis maitėda vis tik gyvas pateko, — rūsčiai pasakė kapitonas.

Nelauktai pro storą debesų properšą prasiskverbė mėnulis. Apžvelgė laukymę ir nusišypsojo savo visu plačiaskrusčiu veidu, išriedėjęs į nakties dangaus tyrą plynumą. Eglės susikuždėjo kaip būrin susibėgusios jaunamartės. Nutilo... Pastovėjo valandėlę apmirusios, ir jų viršūnės vėl ėmė ošti. Nebesigirdėjo aimanos jų ošime. Nei dejonės... Tik švelni, kupina džiaugsmo gaida.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Giria tarsi dainavo padėkos ir šlovės dainą laukymėje sustojusiam būreliui vyrų pilkomis milinėmis su šautuvais ant pečių ir penkiakampėmis ant kepurėlių. Girdėjosi ir dar viena gaida eglė ošime. Giria, rodos, sakė: "Žmogau, aš vėl tavo draugas... Ir visada būsiu draugu..."

EM. 8-6575

John's Flooring

Taisome ir Atnaujiname
Grindis
118½ Robinson St.
Toronto

Restoranas

ISNUOMAVIMUI AR PARDAVIMUI

Išnuomojame ar parduodame restoraną UNIOU CAFE su 20 kambarių namu. Yra kiemas, garažas dviem automobiliams. Namas atremontuotas.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės: 387 Sherman Ave. N., Hamilton, Ont., arba telefonuokite: LI. 4-6917. Savininkas Ch. Pampalas.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisaukas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191

Toronto

Akių ir Akinų Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau

Bifocals — \$19.00 ir daugiau

(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po pietų uždaryta
Antradienį, Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400

Toronto, Ont.

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Pageidaujantiems palmu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šilubinius žiedus ir kt.

Atliekame Visokius Cementavimo Darbus

Garažus, Priestatus ir kita.

Darbas Garantuotas — Veltui Apkainavimas

Telefonuokite: Helen, AV. 5-4690 Toronto.

(Kalba lietuviškai)

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westonlečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti
Lietuvių salėje, 160 Claremont St.